

Przysięcki klasztor Dominikanów, co i sejm tegoż roku potwierdził.

Uszacz, nad rzeką tegoż imienia między Leplem a Połockiem, o 7 mil od tego miasta, dziedzictwo Żabów. Dominikanów w tém mieście fundował r. 1740 Jan Kościuszka Żaba wojewoda miński. Są tu i Bazylianie.

Susza miasteczko o 3 mile od Lepła, a 14 od Witebska, z zamkiem bardzo mocnym pośród jeziora tegoż nazwiska. Zdaje się że tę warownię pod imieniem Kopiec roku 1566 w jesieni z rozkazu Cara Iwana Groźnego zbudowano razem z innymi zameczkami, na ziemi litewskiej po zajęciu księstwa połockiego. Mielecki hetman koronny wysłany od króla Stefana, przymusił r. 1579 załogę do poddania twierdzy, dawszy jej wolność. Jedną z kart Pacholowickiego o których mówiliśmy wyżej, wystawia ją w czworobok otoczoną murem z 7 basztami, 2-ma bramami, i oblaną wodami jeziora, przez które most oznaczony. Napis tytułowy: Susza arx; w rogu zaś: munitissimo loco posita, et per Sereniss. Stephanum Poloniae Regem Moschis erepta, die 6 Octob. Anno D. 1579; — a niżej: Joa. Bartista de Caualleriis Romae typis aeneis inci. del. A. D. 1580.

Turowla zamek podobnież za Zygmunta Augusta przez Rosyan wzniesiony, z miasteczkiem w kwadrat muru obwiedziony 5 basztami, leży w klinie między Dźwiną i do niej wpadającą rzeką Turowką, o 3 mile na południe od Połocka, to jest wyżej na lewym brzegu Dźwiny. Pacholowicki na oddzielnej karcie zrysował ten zamek, od wschodu oblaną korytem Dźwiny, od północy i zachodu Turowką, a od południa jeziorem. Król Stefan zdobył Turowlę roku 1579.

Krasna zamek od Rosyan w tymże samym czasie wystawiony na półwyspie jeziora Ciotcza zwanego, podług rysunku Pacholowickiego w trójkąt zabudowany z trzema basztami. Stefan Batory zdobył go w r. 1579. Na drugiej stronie jeziora o milę leży miasteczko Ciotcza.

Woroniec zamek z miasteczkiem nad rzeką Uszą, o 3 mile od Połocka.

Z prawego brzegu Dźwiny w województwie połockim leżą:

Sokoł, zamek z miastem w zbiegu rzek Dryssy i Niszczy, zbudowany w grudniu r. 1566, po zajęciu ziemi połockiej przez Iwana Groźnego, o 30 wiorst od Połocka, o 25 od Dryssy. Podczas wyprawy Stefana Batoroego w r. 1579, hetman Mielecki sprowadziwszy działa ciężkie z Dźwiny na Dryssę pod Sokoł, zaczął go oblegać, i pomimo złej pory roku i niedostatku żywności, przy waleczności Jana księcia Zbarażskiego wojewody bractawskiego, i Mikołaja Urowieckiego Rotmistrza, 11 września wzniciwszy pożar, przy okropnej rzezi zawzięcie broniąc się załogi szturmem zdobył. — Pacholowicki na oddzielnej karcie dał wizerunek tej twierdzy (Socolum arx) w półkoło wałem drewnianym otoczonej z jedenastą basztami, i oblanej dwiema rzekami, a w tej stronie gdzie się rozchodziły ich koryta opasanej głębokim przekopem.

Sitna, mały zamek z jednej strony rzeką Połotą, z drugiej jeziorem oblaną, podług mappy Pacholowickiego miał formę trójkąta z bramą u wierzchołka i czterema basztami po rogach. Musieli go zapewne Rosyanie zbudować, w tej samej epoce jak i poprzedzające. — Podczas pochodu wojsk króla Stefana pod Połock r. 1579, hufce litewskie z piechotą węgierską w dniu 4 sierpnia obległy tę twierdzę. Sitna była dzierzawą królewską oplacającą kwarty złp. 343.

Kosian, w zakręcie rzeki Oboli zamek w trójkąt z trzema basztami, z rozkazu Cara Iwana Wasilewicza zbudowany, po zajęciu Połocka w r. 1563. Zdobyli go Kozacy litewscy pod dowództwem Franciszka Suki na początku wojny r. 1579 za Stefana Batoroego. Podług mappy Pacholowickiego stało się to 23 lipca t. r.

Jezierzyszcze, czyli Ozierzyszcze na samym krańcu województwa połockiego, przy granicy rosyjskiej, dawna i bardzo mocna twierdza litewska, wśród jeziora skąd